

Wymagania edukacyjne z języka polskiego

Klasa piąta technik automatyk

Klasa piąta technik elektronik

Klasa piąta technik informatyk

Rok szkolny 2024/2025

Ocenianie ma na celu:

1. *Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.*
2. *Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju.*
3. *Motywowanie ucznia do dalszej pracy.*
4. *Dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.*
5. *Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.*

I PODSTAWOWE WYMAGANIA

1. **Uczeń jest zobowiązany do systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego.**
2. **Uczeń ma obowiązek znać treść lektur obowiązkowych i uzupełniających wymaganych w podstawie programowej.**
3. **Uczeń ma obowiązek przystąpić do każdego ważnego sprawdzianu pisemnego (wypracowanie, sprawdzian wiadomości). W przypadku uzasadnionej nieobecności może napisać sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem. Jeżeli uczeń był nieobecny na zapowiedzianym sprawdzianie w dzienniku otrzymuje wpis **nb**.**
4. **Uczeń ma prawo bez podawania przyczyn zgłosić - na początku zajęć - dwa razy w semestrze, że nie jest przygotowany do lekcji (**nie dotyczy** prac klasowych literackich, sprawdzianów wiadomości obejmujących większy zakres materiału, sprawdzianów znajomości lektur, testów czytanie ze zrozumieniem/ język polski w użyciu i recytacji utworów).**

II WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu (po szkole podstawowej).

Dla uczniów po szkole podstawowej wymagana jest znajomość lektur obowiązkowych z III etapu edukacyjnego i wybranych przez nauczyciela, właściwych zakresowi podstawowemu.

Na **ocenę dopuszczającą** uczeń potrafi:

Czytanie i słuchanie

- Odtworzyć informacje sformułowane wprost.
- Odczytać sens fragmentów (zdań, grupy zdań, akapitów).

- Wyodrębnić główną myśl całego tekstu.
- Wskazać w tekście najważniejsze środki językowe.
- Odczytać, porównać, syntetyzować problematykę dwóch tekstów nieliterackich.

Samokształcenie

- Wybrać podstawowe teksty literackie służące realizacji zadanego tematu, posługując się wybranym źródłem informacji.
- Podjąć próbę znalezienia literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu.

Nauka o języku

- Wymienić elementy aktu komunikacji językowej.
- Odróżnić od siebie teksty pełniące różne funkcje, np. informatywną, impresywną i ekspresywną.
- Posługiwać się nowo poznanym słownictwem.

Analiza i interpretacja tekstów kultury

- Przyporządkować epoce nazwiska twórców wskazanych w Podstawie programowej oraz wymienić ich dzieła.
- Przyporządkować autorowi tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w Podstawie programowej.
- Określić tematykę utworów literackich wskazanych w Podstawie programowej.
- Odróżnić od siebie tekst liryczny, epicki, dramatyczny.
- Posługiwać się pojęciami: podmiot liryczny, adresat liryczny, narrator, dialog, monolog.
- Wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla omawianych epok gatunków literackich.
- Nazwać najważniejsze prądy umysłowe, filozoficzne i artystyczne omawianych epok oraz wskazać ich cechy.
- Wskazać w dziełach literackich zalecanych przez Podstawę programową realizację wymienionych wyżej prądów.
- Streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych wskazanych w Podstawie programowej.
- Scharakteryzować głównych bohaterów literackich utworów epickich i dramatycznych wskazanych w Podstawie programowej.
- Rozpoznać najważniejsze środki i zabiegi stylistyczne w utworach literackich omawianych epok (np. epitet, metafora, porównanie, apostrofa, pytanie retoryczne).
- Zanalizować utwory wskazane w Podstawie programowej, uwzględniając najważniejsze kategorie opisu (podmiot / adresat liryczny, narrator, świat przedstawiony).
- Określić przybliżone ramy chronologiczne epok.
- Objąć znaczenie nazw epok literackich.
- Odczytać znaczenie podstawowych symboli w dziełach literackich wskazanych w Podstawie programowej.

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Posługiwać się komunikatywnym językiem w mowie i w piśmie.
- Wypowiadać się w mowie i w piśmie na zadany temat, w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu tematu.
- Odnieść się w wypowiedzi do tekstów literackich.
- Podjąć próbę skomponowania wypowiedzi składającej się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia.

Dopuszczalne: konieczność pomocy ze strony nauczyciela podczas realizacji zadań, ubogi komentarz, stereotypowość sądów, streszczanie utworu zamiast analizy i interpretacji, drobne błędy rzeczowe, błędy kompozycyjne (np. brak proporcji między poszczególnymi elementami pracy, brak logicznej spójności tekstu, brak wstępu lub zakończenia), błędy stylistyczne, składniowe, frazeologiczne, fleksyjne, interpunkcyjne i ortograficzne.

Na **ocenę dostateczną** uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

Czytanie i słuchanie

- Określić funkcję środków językowych w tekście.
- Sformułować tezę tekstu bądź fragmentu tekstu.
- Podać argumenty na rzecz tezy.
- Odróżnić argumenty od przykładów oraz tezę od hipotezy.
- Rozpoznać relacje kompozycyjne między poszczególnymi fragmentami (akapitami) tekstu.
- Oddzielić informacje od opinii.
- Wskazać przyczyny i skutki.
- Samodzielnie korzystać ze słowników i leksykonów.

Nauka o języku

- Rozpoznać w tekście elementy aktu komunikacji językowej.
- Określić dominującą w tekście funkcję wypowiedzi.
- Objaśnić, na czym polega specyfika budowy języka jako systemu znaków.
- Wykorzystać teorię w rozwiązywaniu zadań.

Analiza i interpretacja tekstów kultury

- Określić tematykę wszystkich omawianych utworów literackich.
- Podać najważniejsze cechy rodzajowe tekstów lirycznych, epickich i dramatycznych.
- Objaśnić różnicę między literaturą a publicystyką oraz literaturą a retoryką.
- Wskazać podstawowe cechy wszystkich omawianych gatunków literackich.
- Scharakteryzować postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich.
- Powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi.
- Rozpoznać cechy charakterystyczne sztuki danej epoki.
- Wykorzystać podstawowe konteksty do analizy i interpretacji utworów literackich.
- Odczytać znaczenie podstawowych symboli w omawianych dziełach literackich.
- Skomponować wypowiedź składającą się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia.
- Formułować wnioski interpretacyjne oparte na samodzielnej analizie tekstu.
- Zastosować czytelny podział akapitowy w pracy pisemnej.
- Posługiwać się cytatami w funkcji argumentacyjnej.
- Posługiwać się na ogół poprawną polszczyzną (w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii, składni).
- Zabrać głos w dyskusji.

Na **ocenę dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

Czytanie i słuchanie:

- Rozpoznać i określić typ nadawcy i typ adresata tekstu.
- Rozpoznać charakterystyczne cechy stylu i języka tekstu;
- Nazwać środki językowe i określić ich funkcje w tekście.

- Wskazać cechy gatunkowe tekstu.

Samokształcenie

- Wyszukać różnorodne pozycje z literatury przedmiotu służącej realizacji zadanego tematu.
- Korzystać z różnorodnych źródeł informacji.

Nauka o języku

- Przyporządkować charakterystyczne środki językowe poszczególnym funkcjom językowym.
- Wskazać niewerbalne środki komunikacji.
- Poszerzyć świadomość językową.
- Wymienić podstawowe typy stylizacji.

Analiza i interpretacja tekstów kultury

- Wymienić głównych twórców kultury (nauki, sztuki, filozofii) i ich dzieła w omawianych epokach.
- Określić funkcje środków językowych zastosowanych w tekście.
- Wskazać dominantę kompozycyjną i stylistyczną oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego.
- Wskazać związki literatury z wydarzeniami historycznymi, kulturą i sztuką oraz filozofią omawianych epok.
- Ocenić postawy bohaterów literackich.

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Selekcjonować materiał, przywoływać tylko informacje istotne z punktu widzenia tematu.
- Posługiwać się terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką oraz językoznawczą.
- Podsumować rozważania (uogólnić wnioski wynikające z analizy i interpretacji tekstu).
- Łączyć akapity, używając wskaźników zespolenia.
- Posługiwać się poprawną polszczyzną (w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii, składni).
- Posługiwać się stylem stosownym do sytuacji wypowiedzi.
- Przestrzegać zasad etykiety językowej podczas rozmowy, dyskusji, negocjacji.
- Zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji z odwołaniem się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce.
- Aktywnie uczestniczyć w większości lekcji.

Na **ocenę bardzo dobrą** uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

Czytanie i słuchanie:

- Odróżnić prawdę od fałszu i szczerą od kłamstwa w wypowiedzi językowej.
- Odróżnić od siebie wypowiedź perswazyjną i manipulacyjną.
- Wykorzystać analizowane teksty naukowe (krytyczno- i teoretycznoliterackie) i filozoficzne jako kontekst interpretacyjny dla utworów literackich.

Samokształcenie

- Samodzielnie gromadzić i porządkować materiały z różnych źródeł dotyczące języka, literatury, filmu i innych dziedzin sztuki.

Nauka o języku

- Omówić pojęcia: tabu językowe, nowomowa.
- Omówić znaczenie etymologiczne i realne wyrazu.
- Wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi.
- Funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową.

Analiza i interpretacja tekstów kultury

- Omówić przemiany gatunkowe w obrębie dramatu i powieści.
- Wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich.
- Rozpoznać nawiązania do poetyki różnych epok w literaturze współczesnej.
- Wskazać elementy parodii, pastiszu i trawestacji w dziele literackim oraz określić ich funkcje.
- Porównać sposoby realizacji tego samego motywu (toposu) w dwóch tekstach literackich.
- Objąć sposoby i mechanizmy reinterpretacji toposów, mitów i symboli literatury wcześniejszych epok w tekstach współczesnych.
- Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego, posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką.
- Zinterpretować dzieło literackie w samodzielnie dobranym kontekście (np. filozoficznym, historycznym, historycznoliterackim, kulturowym).
- Rozpoznać i odczytać przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, symboliczne, alegoryczne, paraboliczne).
- Dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki, ze wskazaniem funkcji środków wyrazu specyficznych dla danej dziedziny sztuki.
- Dostrzec zależności między tekstem literackim a innymi tekstami kultury.

Tworzenie własnych wypowiedzi ustnych i pisemnych

- Podporządkować kompozycję wypowiedzi własnemu zamysłowi interpretacyjnemu.
- Skutecznie unikać szablonów i schematów językowych.
- Posługiwać się bogatym słownictwem i urozmaiconą składnią.
- Posługiwać się bogatą terminologią (unikając pseudonaukowości).
- Posługiwać się stylem stosownym do sytuacji, komunikatywnym, o wyraźnych cechach indywidualnych.
- Funkcjonalnie wykorzystywać pozawerbalne środki komunikacji (mowa ciała, intonacja, ton głosu) w wypowiedzi ustnej.

Na **ocenę celującą** uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- Wykazuje się krytycyzmem, śmiałością argumentacji i odkrywczością wniosków, oryginalnością ujęcia tematu.
- Posiada umiejętności zastosowania zdobytej wiedzy w nowych sytuacjach poznawczych, potrafi odnajdywać związki przyczynowo - skutkowe, dokonywać syntez i analiz materiału rzeczowego.
- Porównuje teksty kultury, dokonuje przekładu intersemiotycznego.
- Odznacza się specjalnymi zainteresowaniami humanistycznymi.
- Osiąga sukcesy w konkursach, olimpiadach.
- Pracuje systematycznie, jest aktywny na lekcjach, uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych.

III METODY I NARZĘDZIA SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

A. Formy aktywności podlegające ocenianiu

1. Aktywny udział w zajęciach lekcyjnych.
2. Dwa lub trzy zadania klasowe w ciągu semestru (może być test sprawdzający wiadomości, sprawdzenie umiejętności analizy i interpretacji lub praca literacka).
3. Testy „język polski w użyciu” i testy teoretycznoliterackie.
4. Testy sprawdzające znajomość lektur.
5. Ćwiczenia związane z omawianymi tekstami kultury.
6. Odpytywanie ustne (dopuszczalne też 10-minutowe sprawdziany, tzw. kartkówki) z bieżącego materiału (3 ostatnie lekcje).
7. 1-2 utwory poetyckie do opanowania pamięciowego w ciągu roku.

B. Tryb oceniania

1. Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje „plusy”; 5 „plusów” daje ocenę bdb.
2. Ocena śródroczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych z całego półrocza, ocena roczna – na podstawie ocen z obu semestrów.
3. Oceny śródroczne i roczne nie muszą być średnią arytmetyczną ocen wpisanych do dziennika. W sytuacji, w której ocena ostateczna jest niejednoznaczna, znaczenie rozstrzygające mają oceny z wypracowań i obejmujących większy zakres materiału pisemnych sprawdzianów wiedzy i umiejętności.
4. Prace klasowe literackie i sprawdziany obejmujące większy zakres materiału zapowiadane są z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Kartkówki, testy (np. język polski w użyciu) i ćwiczenia sprawdzające umiejętności ucznia nie wymagają wcześniejszej zapowiedzi.
5. Testowe sprawdziany wiadomości i umiejętności powinny być ocenione w terminie do dwóch tygodni od daty napisania pracy, prace literackie – do trzech tygodni.

Ocenianie prac literackich

Prace literackie:

Ocenię podlegają:

- zrozumienie tematu pracy/ sformułowanie tezy/ zajęcie stanowiska
- argumentacyjny charakter wypowiedzi;
- poprawność rzeczowa);
- zamysł kompozycyjny i spójność tekstu
- poprawność językowa i stylistyczna;
- poprawność interpunkcyjna i ortograficzna.

C. Zasady poprawiania ocen

Uczeń ma możliwość poprawy oceny – jeżeli deklaruje taką chęć – w formie i terminie ustalonych przez nauczyciela.

IV ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS NAUCZANIA ZDALNEGO

1. Nauczyciel będzie traktować każdego ucznia indywidualnie, uwzględniając jego warunki lokalowe i techniczne. Uczeń będzie miał możliwość wykazania się wiedzą i umiejętnościami za pomocą środków i form ustalonych wspólnie z nauczycielem.
2. Uczeń ma obowiązek uczestniczyć we wszystkich zajęciach, wykonywać zadania domowe i uczestniczyć we wszystkich formach sprawdzania wiedzy i umiejętności ustalonych przez nauczyciela.

3. Wymagania dotyczące otrzymania ocen cząstkowych, semestralnych i rocznych są identyczne jak podczas nauczania stacjonarnego.

V DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW MAJĄCYCH ORZECZENIA I OPINIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

W stosunku do uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych (posiadających orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych) stosuje się ułatwienia mające na celu stworzenie im optymalnych warunków do spełniania wymagań określonych w podstawie programowej . W pracy dydaktycznej uwzględnia się zalecenia zawarte w indywidualnych opiniach poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Wobec uczniów z zaburzeniami stosuje się m.in.:

- wydłużenie czasu prac;
- uwzględnienie właściwego uczniowi tempa pracy/wypowiedzi ustnej;
- prawo do wyboru formy sprawdzania wiadomości z ostatnich lekcji (nie dotyczy wypracowań i sprawdzianów obejmujących większy zakres materiału): odpowiedź ustna lub pisemna;
- ocenianie prac pisemnych głównie pod względem merytorycznym (wiedza, dobór argumentów, poprawność rzeczowa, treść, styl, kompozycja), niebranie pod uwagę poprawności zapisu;
- zaznaczanie błędów ortograficznych, ale nieocenianie prac pod kątem ortografii;
- nieocenianie prac pod względem estetyki i czytelności pisma;
- zachęcanie do korzystania ze słownika ortograficznego w czasie prac pisemnych;
- niewymaganie, aby uczeń czytał głośno nowy tekst przy klasie;
- dostosowanie warunków sprawdzianów do potrzeb uczniów z deficytami wzroku lub słuchu.